

**UCHWAŁA NR PR.0007.121.2017
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA**

z dnia 31 sierpnia 2017 r.

w sprawie zmiany nazw ulic dróg publicznych, położonych w Rudzie Śląskiej.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U.2016 poz. 446 z późniejszymi zmianami) i art.1 ust.1 i 2 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U.2016 poz. 744)

**na wniosek Prezydenta Miasta
RADA MIASTA RUDA ŚLĄSKA
uchwala:**

§ 1. Zmienić nazwę ulicy Aleksandra Kowalskiego - Olka zlokalizowanej w Rudzie Śląskiej - Bykownie - na ulicę Henryka Sławika.

§ 2. Zmienić nazwę ulicy Związku Młodzieży Polskiej zlokalizowanej w Rudzie Śląskiej - Bykownie - na ulicę Jana Karskiego.

§ 3. Zmienić nazwę ulicy Gwardii Ludowej zlokalizowanej w Rudzie Śląskiej - Nowym Bytomiu - na ulicę rotmistrza Witolda Pileckiego.

§ 4. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Ruda Śląska.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodniczący Rady Miasta
Ruda Śląska

Kazimierz Myszur

UZASADNIENIE

W związku z uregulowaniami ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U.z 2016 r. poz.744), obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób - winny ulec zmianie.

Wykonując założenia ustawy, w oparciu o informacje opublikowane na stronach internetowych Instytutu Pamięci Narodowej, postanowiono dokonać zmiany następujących nazw ulic: Gwardii Ludowej, Aleksandra Kowalskiego-Olka oraz Związku Młodzieży Polskiej.

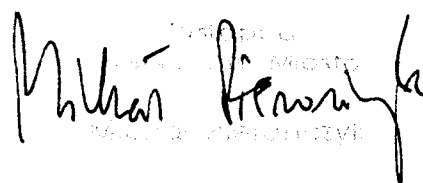
Nowe nazwy ulic, oddają hołd wybitnym Polakom, którzy całe swoje życie poświęcili walce o wolną i demokratyczną Polskę.

Henryk Sławik (ur. 16 lipca 1894 r. w Szerokiej, zm. 23 sierpnia 1944 r. w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Mauthausen) – polski dziennikarz, powstaniec śląski, działacz Polskiej Partii Socjalistycznej. Od urodzenia związany z Górnym Śląskiem, uczestnik wszystkich trzech powstań śląskich, aktywny działacz plebiscytowy. Od 1928 roku redaktor naczelny „Gazety Robotniczej”, w latach 1929 – 1930 radny Katowic, od 1934 roku członek Rady Naczelnej Polskiej Partii Socjalistycznej. Był także delegatem do Ligii Narodów oraz działaczem związkowym. W czasie II wojny światowej organizator pomocy polskim uchodźcom, którzy znaleźli się na Węgrzech. Uratował życie około 30.000 polskim uchodźcom, w tym około 5.000 narodowości żydowskiej. Po wkroczeniu Niemców na Węgry w 1944 roku aresztowany przez Gestapo. By chronić swego węgierskiego współpracownika i przyjaciela dr J. Antalla, całą odpowiedzialność bierze na siebie. Zamordowany w niemieckim obozie koncentracyjnym Mauthausen – Gusen. W 1990 roku uhonorowany tytułem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”, w 2010 roku Orderem Orła Białego. W 2013 roku Sejmik Województwa Śląskiego podjął uchwałę w sprawie ogłoszenia roku 2014 Rokiem Henryka Sławika.

Jan Karski (wł. Jan Romuald Koziński) – ur. 24 kwietnia 1914 roku w Łodzi, zm. 13 lipca 2000 roku w Waszyngtonie. W międzywojennej Polsce ukończył wydział prawa i studium dyplomacji oraz szkołę podchorążych. Po wybuchu wojny trafił do niewoli, jednak udało mu się zbiec i podjąć działalność konspiracyjną. Ze względu na doskonałą pamięć i znajomość języków obcych powierzono mu obowiązek politycznego emisariusza władz Polskiego Państwa Podziemnego. W czasie jednej z misji do Francji został aresztowany przez Gestapo na terenie Słowacji. Po brutalnych przesłuchaniach próbował popełnić samobójstwo obawiając się, że podczas kolejnych tortur może zdradzić Niemcom istotne informacje o polskim Podziemiu. Odratowany trafił do więziennego szpitala, z którego został odbity dzięki pomocy polskiego Związku Walki Zbrojnej. W 1942 roku pod pseudonimem Jan Karski, którego odtąd będzie stale używał, wyruszył w kolejną misję, tym razem do Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych. Jednym z jego głównych zadań było poinformowanie aliantów o tragicznej sytuacji ludności żydowskiej pod okupacją niemiecką. Zbierając informacje na ten temat dwukrotnie przedostał się do warszawskiego getta, a także do obozu przejściowego w Izbicy, z którego Żydzi kierowani byli do obozów zagłady. Wstrząsającą relację naoczego świadka przekazał ogromnej liczbie amerykańskich i brytyjskich polityków, dziennikarzy i artystów. Spotkał się między innymi z ministrem spraw zagranicznych rządu brytyjskiego oraz z prezydentem USA. Jednak dramatyczne apele emisariusza o ratunek dla narodu żydowskiego nie przyniosły rezultatów – większość rozmówców nie dowierzała jego doniesieniom lub je ignorowała. Jan Karski był również autorem kilku książek, z których Tajne Państwo (Story of a Secret State) opublikowane w 1944 roku w USA o działalności polskiego państwa podziemnego stała się bestsellerem tłumaczonym na wiele języków świata. Do dziś książka jest wznawiana, np. we Francji, Wielkiej Brytanii, czy Hiszpanii. Po wojnie osiadł w USA, zajął się pracą naukową, został profesorem na Uniwersytecie Georgetown w Waszyngtonie. Wśród jego studentów byli późniejsi ważni politycy, a nawet przyszły Prezydent USA. Jan Karski otrzymał wiele prestiżowych wyróżnień – uhonorowano go między innymi tytułem „Sprawiedliwego wśród Narodów Świata”, osiem uczelni polskich i zagranicznych przyznało mu doktoraty honoris causa, był

kawalerem Orderu Orła Białego i honorowym obywatelem Izraela. Otrzymał także Medal Wolności najważniejsze amerykańskie odznaczenie, przyznane pośmiertnie przez Prezydenta USA Baracka Obamę. W grudniu 2016 roku awansowany pośmiertnie ze stopnia porucznika na stopień generała brygady przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę. W Rudzie Śląskiej - Halembie Fundacja im. Jana Karskiego prowadzi placówkę w postaci Interaktywnego Gabinetu Jana Karskiego. Od 2014 roku w Rudzie Śląskiej Gimnazjum Nr 14 nosi imię prof. Jana Karskiego.

Witold Pilecki ps. „Witold” (ur. 13 maja 1901 roku w Ołońcu, zm. 25 maja 1948 roku w Warszawie) – rotmistrz kawalerii Wojska Polskiego, współzałożyciel Tajnej Armii Polskiej, żołnierz Armii Krajowej, więzień i organizator ruchu oporu w KL Auschwitz. Autor raportów o Holocauście, tzw. Raportów Pileckiego. Oskarżony i skazany przez władze komunistyczne Polski Ludowej na karę śmierci, stracony w 1948 roku. Wykonując rozkaz, w dniu 19 września 1940 roku, dał się schwytać Niemcom w czasie ulicznej łapanki, aby przedostać się do obozu koncentracyjnego Auschwitz. W obozie, jako więzień nr 4859 był głównym organizatorem konspiracji. Zorganizował siatkę wywiadowczą nazwaną przez niego Związek Organizacji Wojskowej. Zwerbował do współpracy innych współwięźniów, jak znane osobowości: Stanisław Dubois, Xawery Dunikowski i Bronisław Czech. Opracowywał pierwsze sprawozdania o ludobójstwie w Auschwitz – tzw. raporty Pileckiego, przesyłane drogą konspiracyjną do dowództwa w Warszawie, przez Szwecję dalej na Zachód. Meldunki o sytuacji w obozie były również przekazywane do dowództwa Armii Krajowej w Warszawie za pomocą uczestników ucieczek z obozu, które organizował Witold Pilecki. Jeszcze jako więzień obozu Pilecki został w 1941 roku awansowany przez dowódcę AK do stopnia porucznika. W kwietniu 1943 roku wraz z dwoma współwięźniami ucieka z obozu. Przedstawił dowództwu AK plan ataku na obóz. Ze względu na zbyt silną obstawę KL Auschwitz (ok. 6,5 – 8 tys. SS-manów), dowództwo podziemnej Armii Krajowej uznało ten plan za niemożliwy do realizacji. W latach 1943 – 1944 służył w Armii Krajowej zajmując się służbą informacyjno – wywiadowczą. Walczył w Powstaniu Warszawskim, skąd trafił do niemieckiej niewoli w obozie jenieckim Lamsdorf i Murnau. Po wyzwoleniu obozu w dniu 8 maja 1945 roku otrzymał przydział do 2 Korpusu Polskiego na Zachodzie (dow. gen. Władysław Anders), gdzie został oficerem II Oddziału (wywiad) tej jednostki. W grudniu 1945 roku realizując cele wywiadowcze w Polsce Ludowej (organizacja „NIE”) przedostał się do Warszawy. W dniu 8 maja 1947 roku został aresztowany i torturowany przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa PRL, m.in. przez jednego z najokrutniejszych śledczych Eugeniusza Chimeczaka. W trakcie ostatniego widzenia z żoną wyznał jej: „Oświęcim to była igraszka...”. W marcu 1948 roku przed Sądem Wojskowym w Warszawie rozpoczął się proces tzw. „grupy Witolda”. Rotmistrz W. Pilecki został oskarżony m.in. o: - zorganizowanie na terenie Polski Ludowej sieci wywiadowczej na rzecz gen. Andersa, - przygotowywanie zbrojnego zamachu na grupę dygnitarzy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, - zorganizowanie trzech składów broni i jej nielegalne posiadanie i inne. W dniu 15 marca rotmistrz Pilecki został skazany na karę śmierci, Sąd drugiej instancji (wojskowy) w dniu 3 maja 1948 roku wyrok ten utrzymał w mocy. Wyrok został wykonany w dniu 25 maja 1948 roku w więzieniu mokotowskim na ul. Rakowieckiej poprzez strzał w tył głowy. Wykonawcą wyroku był Piotr Śmietański, zwany „katem z Mokotowa”. Ciało bohatera pochowano w nieznanym miejscu. Dopiero w 2012 roku po badaniach ustalono w sposób niemal pewny, że został pochowany w kwaterze na „Łączce”, gdzie potajemnie chowano ofiary Urzędu Bezpieczeństwa, by pamięć w Polsce po nich zaginęła. W 1990 roku Wojskowy Sąd Najwyższy uwolnił skazane w procesie „grupy Witolda” osoby od winy, unieważniając wyrok z 1948 roku. Rotmistrz Witold Pilecki został pośmiertnie odznaczony w 1995 roku Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, w 2006 roku Orderem Orła Białego. W 2013 roku Minister Obrony Narodowej RP mianował pośmiertnie rotmistrza Witolda Pileckiego na stopień pułkownika Wojska Polskiego.

Witold Pilecki